

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Wiśniewska

Sędziowie: SSO Krzysztof Dziejdzic

SSO Ryszard Małecki (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.

przy uczestnictwie małżonki dłużnika W. M.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika

na skutek zażalenia małżonki dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego w Pile z dnia 24 kwietnia 2013r.

sygn. akt I Co 830/13

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w całości w ten sposób, że oddalić wniossek;

II. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz małżonki dłużnika W. M. kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO K. Dziejdzic SSO M. Wiśniewska SSO R. Małecki

UZASADNIENIE

We wniosku złożonym do Sądu Rejonowego w Pile wierzyciel (...)Bank Spółka Akcyjna w W.domagał się nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanemu przez Sąd Rejonowy (...)w L.VI Wydział Cywilny w dniu 18 kwietnia 2011 r., sygn. akt VI (...)przeciwko małżonkowi dłużnika M. W. (2)M., z ograniczeniem odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, a także zasądzenia od małżonki dłużnika kosztów klauzuli wykonalności wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wierzyciel wskazał, że w dniu 20 września 2005 r. zawarł z dłużnikiem umowę o kartę kredytową M., na zawarcie której zgodę wyraziła małżonka dłużnika. Ze względu na niemożność zaspokojenia roszczenia wierzyciela z majątku dłużnika, zachodzi konieczność prowadzenia egzekucji z majątku objętego wspólnością ustawową.

Postanowieniem wydanym w dniu 24 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Pile nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 kwietnia 2011 r. wydanemu przez Sąd Rejonowy(...)w L. w sprawie o sygnaturze VI (...)z powództwa (...) Bank S.A.przeciwko M. M. (2)klauzulę wykonalności także przeciwko małżonkowi dłużnika – W.M.z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową (punkt 1), a nadto zasądził od W.M.na rzecz wnioskodawcy kwotę 67 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu

Sąd wskazał, że zostały spełnione przesłanki do nadania klauzuli wykonalności przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim wskazane w art. 787 k.p.c. Wierzyciel załączył bowiem dokument prywatny – oryginał wniosku z dnia 20 września 2005 r. o wydanie karty kredytowej M., w którym znajduje się oświadczenie W.M. o wyrażeniu zgody na zawarcie przez jej współmałżonka M. M. (2) z wnioskodawcą umowy o kartę kredytową. Z umowy tej powstało zobowiązanie dłużnika określone w tytule egzekucyjnym. Sąd uzasadnił również rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Z powyższym postanowieniem nie zgodziła się małżonka dłużnika W. M., która wywiodła zażalenie, zaskarżając postanowienie w całości i domagając się jego zmiany poprzez oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika i zawieszenie postępowania egzekucyjnego. W uzasadnieniu dłużniczka argumentowała, że w postępowaniu klauzulowym nieprawidłowo oznaczono czynność prawną. Wskazała, że wniosek o wydanie karty kredytowej, na podstawie którego Sąd Rejonowy w Pile nadał klauzulę wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie jest czynnością prawną, lecz żądaniem przedstawienia dokumentów niezbędnych do podjęcia pozytywnej lub negatywnej decyzji. Wniosek ten nie gwarantuje, że czynność prawna zostanie dokonana w przyszłości. Zgoda na dokonanie czynności prawnej polega na wyraźnym oświadczeniu małżonki dłużnika o zaciągnięciu zobowiązania określonej treści, a nie przyszłej, nieokreślonej czynności. Tak rozumiana odpowiedzialność prowadziłaby bowiem do licznych nadużyć. Skarżąca argumentowała również, że umowa z dnia 20 września 2005 r. o wydanie karty M. zawiera szereg istotnych postanowień, z którymi nie mogła się ona zapoznać we wniosku o kartę kredytową, a nadto limit kredytowy uległ zmianie bez jej zgody i wiedzy. Zdaniem małżonki dłużnika, wniosek z dnia 20 września 2005 r. stoi w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego i oświadczeniem małżonka o poddaniu się egzekucji określającej kwotę zadłużenia. Żaląca wywiodła, że jedynie małżonek jest uczestnikiem umowy nr (...) o karty kredytowe zawartej w dniu 20 września 2005 r.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel wniósł o jego oddalenie wskazując m.in., że małżonka dłużnika zawarła w dniu 9 grudnia 2011 r. z bankiem umowę o przystąpieniu do długu M. M. (2) wynikającego z umowy nr (...) z dnia 20 września 2005 r. o karty kredytowe M..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne.

Umowa o kartę kredytową została zawarta w dniu 20 września 2005 r., a zatem w niniejszej sprawie znowelizowane przepisy (w brzmieniu obowiązującym od dnia 20.01.2005 roku) regulują kwestie związaną z nadawaniem klauzuli wykonalności oraz problem ograniczenia odpowiedzialności małżonka dłużnika.

Zgodnie z art. 787 k.p.c., tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika.

Przepis ten stanowi realizację materialnoprawnej zasady wyrażonej w art. 41 § 1 k.r.o. stanowiącego, że jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków.

Istota zarzutu małżonki dłużnika sprowadza się do zakwestionowania wyrażenia zgody na zobowiązanie M. M. (2) wynikające z umowy o kartę kredytową z dnia 20 września 2005 r.

Na wstępie rozważań w tej kwestii należy zauważyć, że postępowanie klauzulowe oparte na art. 787 k.p.c. stanowi uproszczoną formę uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko małżonkowi dłużnika i pozwala uniknąć konieczności pozywania równocześnie dłużnika i jego małżonka, stąd ustawodawca przewidział rygorystyczne wymagania dowodowe (por. Sąd Najwyższy w uchwale z 18.03.2011 r., III CZP 117/10, OSNC 2011/11/120). Postępowanie klauzulowe w porównaniu z postępowaniem rozpoznawczym jest postępowaniem uproszczonym i sformalizowanym,

w którym dowód z dokumentów odgrywa podstawowe znaczenie. Oznacza to, że z treści owego dokumentu urzędowego lub prywatnego, o którym mowa w art. 787 kpc., winno niezbitnie wynikać, że małżonek dłużnika wyraził zgodę na dokonanie przez dłużnika określonej czynności prawnej, przy czym zgoda małżonka powinna wynikać wprost z treści dokumentu. Z tego względu w sprawie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie jest dopuszczalne stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika (por. wspomnianą uchwałę SN z 18.03.2011 r.). Wymaga również podkreślenia, że bank, jako profesjonalista, winien był dochować wszelkich aktów staranności, które w przyszłości umożliwią mu dochodzenie swoich praw.

Bezspornym jest, że skarżąca podpisała wniosek o wydanie karty kredytowej M.C.dla swojego męża M. M. (2). Wniosek został złożony w tej samej dacie, w której zawarto umowę nr (...)o karty kredytowe M., tj. 20 września 2005 r. Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy i stanowisku Sądu Rejonowego, samo umieszczenie podpisu pod wnioskiem nie może być utożsamiane ze zgodą na zaciągnięcie zobowiązania – ze złożenia takiego podpisu wynika wiedza małżonka o złożeniu przez współmałżonka wniosku o wydanie karty kredytowej. Bank powinien zadbać o złożenie przez współmałżonka wyraźnego oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaciągnięcie przez dłużnika zobowiązania określonej treści. Wątpliwości budzi nie tylko forma uzyskania zgody (złożenie samego podpisu pod wnioskiem – bez oświadczenia o wyrażeniu zgody), ale i fakt, że rzekoma zgoda została wyrażona wyłącznie na etapie składania wniosku – decydującym momentem na wyrażenie zgody jest bowiem chwila zaciągania zobowiązania, a więc zawarcie umowy, a nie złożenie wniosku. W przedmiotowym wypadku wymaga nadto zaznaczenia, że wniosek, pod którym podpis złożyła małżonka dłużnika obejmował limit do 10.000 zł., podczas gdy w umowie wskazano nadto maksymalną kwotę zadłużenia do 15.000 zł, a następnie dłużnik powiększył zakres swego zobowiązania, zwiększając limit do 13.000 zł., a maksymalną kwotę zadłużenia do 19.500 zł.

Reasumując, załączony do wniosku dokument prywatny lub urzędowy winien zawierać oświadczenie współmałżonka dłużnika o wyrażeniu zgody na zaciągnięcie przez dłużnika zobowiązania określonej treści. W tym wypadku zgoda taka winna być wyrażona przy zawieraniu umowy i dalszych aneksów – pod treścią zobowiązania. O wyrażeniu przedmiotowej zgody nie przesądza także ewentualne przystąpienie małżonka dłużnika do długu – przystąpienie takie oznacza bowiem zaciągnięcie własnego zobowiązania i jest niezależne od tego, czy małżonek dłużnika wcześniej wyrażał, czy też wyrażał nie zgody na zaciągnięcie przez dłużnika własnego zobowiązania. Nadto, umowa o przystąpieniu do długu została złożona na etapie postępowania zażaleniowego, jej przedłożenie było więc spóźnione (art. 381 kpc. w zw. z art. 397 § 2 kpc.).

Niezależnie od powyższego, dokument mający wykazywać wyrażenie zgody przez współmałżonka został przedłożony w kserokopii uwierzytelnionej przez nieokreśloną osobę – taki dokument jest dokumentem prywatnym, ale tylko w zakresie oświadczenia tej nieznanej osoby o zgodności kopii z oryginałem, natomiast nie ma znamion dokumentu prywatnego w zakresie treści dokumentu. Już więc choćby z tego względu wniosek podlegał oddaleniu.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Kosztami postępowania zażaleniowego (opłata od zażalenia) należało na podstawie art. 98 § 1 kpc. w zw. z art. 13 § 2 kpc. obciążyć wnioskodawcę jako przegrywającego sprawę.

SSO K. Dziedzic SSO M. Wiśniewska SSO R. Małecki